

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

14 Μαρτίου 2018 – Σύνδεσμος Θεσσαλονικέων Αθήνας
Διάλεξη δικηγόρου Γιώργου Λ. Κόκκα

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

14 Μαρτίου 2018 – Σύνδεσμος Θεσσαλονικέων Αθήνας
Διάλεξη δικηγόρου Γιώργου Λ. Κόκκα

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

- Ευχαριστίες στον Σύνδεσμο Θεσσαλονικέων Αθήνας
- Αιτία της εκδήλωσης

Η ανάγκη αυτογνωσίας των Θεσσαλονικέων και τα μηνύματά τους στους Πανέλληνες στη σημερινή συγκυρία των Συλλαλητηρίων για το Σκοπιανό ζήτημα.

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΚΑΘΕ ΠΑΡΟΝ

Αρχαία Ελλάδα → Βυζάντιο → Ορθοδοξία → Επανάσταση
Αυτοκυβέρνησης Ζηλωτών → Αναγέννηση Μεσαιωνικών
Πόλεων/Κρατών και πολιτισμού με τους Έλληνες διαφωτιστές →
Αδαμάντιος Κοραής → Ρήγας Φεραίος → Καποδίστριας και η
διαμόρφωση του Ελβετικού Αμεσοδημοκρατικού Συντάγματος =
Ζωογόνο Σπέρμα του οικουμενικού μηνύματος του Ελληνισμού και οι
δυνατότητές του για μια θεωρία Ελληνικού Στρατηγικού Βάθους μέχρι
τα «σύνορα της καρδιάς μας»!

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.)
και η σημασία της για μας σήμερα

Αμφισβήτηση Παραδοσιακών Θεσμών και
Πραγματοποίηση Νέων = Η δυναμική και διαλεκτική της
Εξέλιξης του Πολιτισμού και της Ανθρωποκεντρικής
Θεώρησης του τρόπου που ζούμε.

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

- Σταδιακή Μετακίνηση Εξουσιών στο Ύστερο Βυζάντιο από τον Αυτοκράτορα στους Μεγαλοφεουδάρχες και η μοναδική περίπτωση της Επανάστασης των Ζηλωτών στη Θεσσαλονίκη, ως διεκδίκηση και Εφαρμογή μετακίνησης εξουσιών στον Δήμο/Λαό των Πόλεων.

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

- Ιστορικά γεγονότα σύγκρουσης το 1340 Ιωάννη Καντακουζηνού, Αριστοκρατικών (Φεουδαρχών) και Ιερατείου των Ησυχαστών ενάντια στον Αυτοκρατορικό θρόνο των Παλαιολόγων
- Αίτημα χωρισμού Εκκλησίας από Κράτος και αξιοποίηση του χάσματος από τον Λαό-Δήμο των Θεσσαλονικέων.

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.)
και η σημασία της για μας σήμερα

-Πρόδρομος – Διαφωτιστής των Ζηλωτών
Βαρλαάμ από την Καλαβρία

-Διαμάχη Ζηλωτών (έννοια – προέλευση – κοινωνική διαστρωμάτωση) με τους Ησυχαστές (έννοια – προέλευση – κοινωνική αναφορά) και τον Γρηγόριο Παλαμά.

-Ονομασία των Ζηλωτών από τους Πρωτοχριστιανούς των αμεσοδημοκρατικών κοινοτήτων, που αποκαλούνταν «Αγάπες» και προκάλεσαν την Επανάσταση εναντίον των Ρωμαίων, αντίθετα από τις λοιπές Ιουδαϊκές σχέτες των Φαρισαίων, των Σαδδουκαίων και των Εσσαίων.

- Επίγονος των Ζηλωτών Γεώργιος Γεμιστός - Πλήθων

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

- Αγροτικές Εξεγέρσεις το 1341 στην Αδριανούπολη και άλλες πόλεις της Μακεδονίας και Θράκης ενάντια στις τοπικές Αριστοκρατίες και στην κεντρική Βυζαντινή εξουσία με αφορμή Ανακήρυξη του Καντακουζηνού από τον Στρατό ως Βασιλιά – 2^{ος} εμφύλιος πόλεμος στο Βυζάντιο (οι επιδράσεις της Φραγκοκρατίας μετά το 1204 και την πρώτη Άλωση της Πόλης)

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

- Εξέγερση Ζηλωτών το 1342 στη Θεσσαλονίκη όταν ο Ιωάννης Καντακουζηνός με βοήθεια Σλάβων καταλαμβάνει την πόλη.
- Ανακήρυξη «Ανεξάρτητης Δημοκρατίας της Θεσσαλονίκης» με διεκδικήσεις αυτονομίας και άσκησης ανεξάρτητης εξωτερικής πολιτικής.
- Αξιοποίηση σύγκρουσης από Αυτοκράτορα με ανοχή στους Ζηλωτές

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

- Κοινωνικά ζητήματα Ζηλωτών και παραθαλάσσιων συνδικάτων Ναυτών υπέρ Πενομένων/Καταπιεζομένων κατά πλουσίων γαιοκτημόνων και οικονομικής τους εξαθλίωσης
- Προσχώρηση βιοτεχνών – εμπόρων – μεσαίας τάξης

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.)
και η σημασία της για μας σήμερα

ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ ΤΩΝ ΤΟΤΕ ΑΙΤΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

- Συγκρίσεις με σύγχρονη εποχή οικονομικής εξαθλίωσης μεσαίας τάξης και σύγκρουση παραδοσιακών εκφράσεων Δικομματισμού, που αφήνει χαραμάδες στον Δήμο/Λαό να εκφραστεί αυτόνομα
- Παράδειγμα Συλλαλητηρίων 2018 για Σκοπιανό ζήτημα
- Δυνατότητες αξιοποίησης των συγκρούσεων των Εξουσιαστών με τα καταγγελλόμενα σκάνδαλα και τις αποκαλύψεις για τις Βυζαντινές σύγχρονες ίντριγκες αυτών και Βυζαντινολογίες στη Βουλή των Ελλήνων.

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

- Επικράτηση Ζηλωτών στη Θεσσαλονίκη από 1342-1345 με επαναστατικές βίαιες πρακτικές – συγκρούσεις – σφαγές ευγενών και με αιτήματα για ριζική κοινωνική αλλαγή, οικονομική αναβάθμιση Πληβείων και Κοινωνική Αναδιάρθρωση, ενάντια στην κοινωνική Ανισότητα και Αδικία
- Προώθηση παιδείας με διδασκαλίες Πλάτωνα / Αριστοτέλη και Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας.
- Πολιτικές θεσμικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις με:

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

- α) Δήμευση περιουσιών Ευγενών και εισοδημάτων Εκκλησίας / Μοναστηριών
- β) Επιβολή χρηματικών ποσών στους άρχοντες και υπαλλήλους Διοίκησης υπέρ αναγκών φτωχών καλλιεργητών, επιδιορθώσεις σπιτιών τους - ευζην και ελευθερίες Πληβείων, ιδίως δικαιωμάτων έκφρασης αυτών
- γ) Ανεξιθρησκία
- δ) Αναδιοργάνωση Δημόσιας Διοίκησης, Δικαιοσύνης, Στρατού, Εκκλησίας
- ε) Ισοπολιτεία και ισονομία και με μετανάστες – Απελευθέρωση Δουλοπαροίκων
- στ) Άμεση, διαρκής και Ενεργητική Λαϊκή Συμμετοχή στη Διακυβέρνηση της Θεσσαλονίκης κατά τα πρότυπα της «Αθηναϊκής Δημοκρατίας»
- ζ) Ανακήρυξη Αρχιεπισκόπου Μακαρίου ως επιτίμου Προέδρου της Επαναστατικής Επιτροπής της «Ανεξάρτητης Δημοκρατίας της Θεσσαλονίκης»

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

- Αντεπανάσταση με ένωση δυνάμεων και των δύο συμβασιλέων πλέον Καντακουζηνού και Παλαιολόγου με την στρατιωτική υποστήριξη 20.000 Τούρκων, που πολιορκησαν ασφυκτικά τη Θεσσαλονίκη, ενώ εντός της Πόλεως, αξιοποιούσαν συνεργαζόμενους με τους Ευγενείς φίλους τους (όπως οι Νικόλαος Καβάσιλας, Δημήτριος Κυδώνης, Μείλος, Φιλόθεος και Γρηγοράς, που με τη συνέργεια και την επαμφοτερίζουσα στάση Ζηλωτών όπως ο Απόκαυκος, ο Γεώργιος Κοκκάλας και ο Ανδρέας Παλαιολόγος, δημιουργούσαν προβλήματα στη λειτουργία της Άμεσης Δημοκρατίας των Ζηλωτών και παρέσυραν την Δήμο των Θεσσαλονικέων συχνά ενάντια τους.

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

- Η έλλειψη αμεσοδημοκρατικής Παιδείας και συνειδητοποίησης των Πληβείων του Δήμου, οι στερήσεις και οι ασθένειες από την συνεχή πολιορκία, η κατασυκοφάντηση των Ζηλωτών, η ανάμιξη των Σλάβων, η κούραση από τις βιαιοπραγίες και η αυξανόμενη επιρροή του Κινήματος των Ησυχαστών, εξάντλησαν το εγχείρημα και το 1349 μετά από σοβαρές μάχες κατεσφάγησαν οι Ζηλωτές και μεγάλο τμήμα του πληθυσμού της Θεσσαλονίκης, ενώ καταστράφηκε η «συμβασιλεύουσα» πόλη
- Η Θεσσαλονίκη Εάλω ! Η πρώτη άλωση της συμβασιλεύουσας!

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

Αποτελέσματα της πολεμικής ήττας των Ζηλωτών:

- α) Ηττήθηκε ο αγωνιζόμενος να αναγεννηθεί ελληνισμός
- β) Μπλέχτηκαν οι Τούρκοι και οι Σλάβοι στην διεκδίκηση της Θεσσαλονίκης μέχρι σήμερα
- γ) Έπαυσαν και με την επελθούσα Τουρκοκρατία τα κοινωνικά απελευθερωτικά κινήματα και οι προοδευτικές ιδέες στον Ελλαδικό χώρο και μεταλαμπαδεύτηκαν στον Ευρωπαϊκό
- δ) Ενισχύθηκε η διαμάχη μεταξύ Ενωτικών και Ανθενωτικών κύκλων στο Βυζάντιο.
- ε) Τελικά, χάθηκε η τελευταία αναλαμπή και ελπίδα να ανασυσταθεί σε άλλη βάση Βυζαντινή Αυτοκρατορία με απευθείας αναφορές στην Αρχαία Ελλάδα και στις βάσεις των πόλεων-κρατών της και επικράτησε η κατάκτηση από τους Τούρκους και 4 αιώνες σκλαβιάς από την Οθωμανική Αυτοκρατορία.
- στ) Αποτράπηκε η αστική μετεξέλιξη των Βαλκανίων και μεταφέρθηκαν τα μηνύματα των Ζηλωτών στην Ευρώπη.

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

- Το παράδειγμα της Επανάστασης των Ζηλωτών ή λεγόμενης από πολλούς ιστορικούς «Κομμούνας της Θεσσαλονίκης» με την μετακίνηση και φυγή όσων λίγων Ζηλωτών γλίτωσαν και κατέφυγαν στην Ευρώπη, τροφοδότησε τα απελευθερωτικά ονόματα της εργαζόμενης ανθρωπότητας για εφτακόσια χρόνια μέχρι τις ημέρες μας.
- Οι ευρωπαίοι επηρεάζονται από τους Θεσσαλονικείς και αργότερα με την Άλωση της Πόλης από τους Φαναριώτες της Κωνσταντινούπολης, που δημιουργούν τα σπέρματα της Αναγέννησης, του Διαφωτισμού και του Ανθρωπισμού, στρέφονται δυτικά προς την Ινδία και ανακαλύπτουν τον Νέο Κόσμο της Αμερικής, εμπυχώνονται οι κάτοικοι σε νέες πόλεις-κράτη στη Γερμανία, Ιταλία και εξελίσσονται στα σύγχρονα εθνικά κράτη μετά τη Γαλλική επανάσταση και τις Κομμούνες των Παρισίων, που ενώνουν τις πόλεις στα νέα εθνικά κράτη της Γερμανίας και Ιταλίας και μετά την Επανάσταση των Μπολσεβίκων, διαδίδουν τις ιδέες και τα προτάγματα των Ζηλωτών σε όλο τον κόσμο.

Η επανάσταση των Ζηλωτών στην Θεσσαλονίκη (14ος αιώνας μ.Χ.) και η σημασία της για μας σήμερα

- Η ιστορία σαν δημιουργία
- **Τα ίδια αίτια επιφέρουν ανάλογα αιτιατά.**
- Οι αιτιακές ερμηνείες των συνθηκών που προκαλούν ιστορικά γεγονότα σημαντικά μας βοηθούν να ξεπεράσουμε σύγχρονα αδιέξοδα, να ανακτήσουμε χαμένες ιστορικές ευκαιρίες και να ενώσουμε το νήμα εκεί που τα ιδιοτελή συμφέροντα ευγενών ή του κεφαλαίου μας το έκοψαν, για να δικαιώσουμε όσους αφιέρωσαν τη ζωή τους και το πνεύμα ή τον ψυχισμό τους για μια καλύτερη Ανθρωπότητα!

Για ένα καλύτερο μέλλον ΟΛΩΝ ΜΑΣ!

Ευχαριστώ για τον χρόνο σας!

14 Μαρτίου 2018 – Σύνδεσμος Θεσσαλονικέων Αθήνας
Διάλεξη δικηγόρου Γιώργου Λ. Κόκκα

